

и тѣхнитѣ произведения съставя само 70.1% отъ общия износъ. Следователно, отъ митническитѣ пунктове на отстѣпената на Ромъния територия се изнасятъ зърнени храни въ по-голямъ пропорция, сравнително общия износъ, отколкото изобщо за Царството.

По отношение на цѣлия износъ на зърненитѣ храни отъ Царството, износътъ на тия храни отъ митнишкитѣ пунктове на отстѣпената областъ съставя 21.92%. Износътъ на останалитѣ категории стоки оставатъ безъ особено значение за общата търговия на Царството.

3. Пристанища

Почти цѣлата външна търговия на областта се насочва къмъ и отъ пристанищата. Четиритѣ митнишки пункта сж и едни отъ твърде важнитѣ пристанища на България.

Значението на тѣзи пристанища достатъчно е изтъкнато въ долнитѣ данни, които показватъ отъ какви и колко кораби сж тѣ посещавани презъ 1910 година:

Пристанища	Пристигнали кораби:		
	Съ пара	Съ платна	Всичко
Балчикъ	220	299	519
Каварна	116	165	281
Всичко по Черно-море .	336	464	800
Силистра	986	115	1,101
Тутраканъ	869	66	935
Всичко по Дунава . .	1,855	181	2,036
А всичко	2,191	645	2,836
А всичко за Царството	По Черно-море	4,337	6,838
	По Дунава	1,076	10,093
	Всичко	5,413	16,931
% на отстѣп. пристанища къмъ всички въ Царството	По Черно-море	13.4	11.7
	По Дунава	20.6	20.2
	Изобщо	19.0	16.7

Отъ всички кораби, които посещаватъ българскитѣ пристанища 16.7% се регистриратъ въ четиритѣ пристанища на отстѣпената на Ромъния територия. При това, горнитѣ данни показватъ, че отстѣпенитѣ дунавски пристанища иматъ по-голямъ значение между дунавскитѣ пристанища, отколкото отстѣпенитѣ черноморски между черноморскитѣ български пристанища.

Вмѣстимостта на горнитѣ кораби е:
 За черноморскитѣ пристанища 149,988 тона.
 За дунавскитѣ пристанища . 398,191 тона.

Отъ долната таблица се вижда количеството на разтоваренитѣ стоки и слѣзлитѣ пжтници отъ тия кораби, по пристанища:

Пристанища	Разтоварени стоки (тони)	Слѣзли пжтници (брой)	% къмъ респек. тони и брой общъ въ Царството	
			Стоки	Пжтници
Балчикъ	8,644	1,403	3.2	3.1
Каварна	4,410	396	1.7	0.9
Всичко по Черно-море	13,054	1,799	4.9	4.0
Силистра	14,881	15,960	7.3	9.5
Тутраканъ	4,199	12,399	2.1	7.4
Всичко по Дунава	19,080	28,359	9.4	16.9
А всичко	32,134	30,158	6.8	8.5

Отъ всички изложени до тукъ данни е явно, че най-голямото отъ пристанищата, които минаватъ къмъ ромънско владение е Силистра. Както по брой на посещаванитѣ кораби, тъй и по количество на разтоваренитѣ стоки, то заема първо мѣсто между отстѣпенитѣ пристанища. Подиръ него по значение иде Балчикъ на Черно-море, после Тутраканъ на Дунава и най-после Каварна на Черно-море.

Изобщо, въ четиритѣ горни пристанища се разтоварватъ 6.8% отъ всички стоварени стоки въ Царството и слизатъ 8.5% отъ всички слизащи по българскитѣ пристанища пжтници.

Но значението на тѣзи пристанища не е въ стоварването на стоки, а въ натоварването.

Тѣзи пристанища, както въобще българскитѣ пристанища, сж изходни пунктове на нашата търговия, която въ повечето случаи е износна (активна).

Натоваренитѣ стоки и превозенитѣ пжтници отъ тия пристанища сж показани въ долната таблица:

Пристанища	Натоварени стоки (тона)	Качени пжтници (брой)	% къмъ респ. тони и брой въ Царството	
			Стоки	Пжтници
Балчикъ	41,505	1,561	12.3	3.6
Каварна	19,531	229	5.8	0.5
Всичко по Черно-море	61,036	1,790	18.1	4.1
Силистра	36,535	15,298	12.2	8.3
Тутраканъ	25,954	12,171	8.6	6.6
Всичко по Дунава	62,489	27,469	20.8	14.9
А всичко	123,525	29,259	19.3	12.9

Изобщо износната търговия презъ пристанищата на отстѣпената на Ромъния територия съставя 19.3% отъ цѣлата износна търговия на нашитѣ пристанища.

Горнитѣ сравнителни данни се отнасятъ до 1910 година. Отъ следващитѣ данни може да се види, какъ сж се развивали тия пристанища отъ 1901 до 1911 г.

Презъ посоченитѣ 11 години разтоваренитѣ и натоварени стоки въ пристанищата на отстѣпената територия сж били, както следва:

Години	Разтоварени стоки			Натоварени стоки		
	По Черномор. пристанища	По Дунавско-то пристан.	Всичко	По Черномор. пристанища	По Дунавско-то пристан.	Всичко
1901	10,490	10,451	20,941	65,065	30,379	95,444
1902	7,575	6,565	14,140	92,406	39,874	132,280
1903	11,509	11,841	23,350	82,068	55,152	137,220
1904	13,187	18,141	31,328	103,667	76,387	180,054
1905	18,437	17,634	36,071	77,822	59,455	137,277
1906	14,332	14,184	28,516	48,726	43,901	92,627
1907	11,803	16,219	28,022	68,561	48,262	116,823
1908	10,532	17,715	28,247	64,121	70,544	134,665
1909	24,833	19,423	44,256	29,575	38,485	68,060
1910	13,054	19,080	32,134	61,036	62,489	123,525
1911	12,994	28,168	41,162	95,324	103,765	199,089

Отъ тѣзи данни ясно личи общото развитие на въпроснитѣ пристанища. Ако приемемъ товарътъ на разтоваренитѣ стоки по пристанища презъ 1901 година за равенъ на 100,